

Az Umbrella dimenzió

Figyelmeztetés

Mínta lehunyt szemmel olvasnád a szavakat, melyeket a másík írt le s rejtett el gondosan; vagy nyitott szemmel, de teljes sötétségben, és te azt játszod továbbra is, hogy nem értesz, nem tudsz, nem látsz semmit azon a pár szerencsétlen szón kívül, amit kint hagyott valaki, de persze látsz mindent mégis. Egy szavakon túli látvány ez, de a szavak kinyúlhatnak érte.

Sebastian Reichmann

Két akárki megy az úton (de lehetnek éppúgy hárman, négyen, szerencsés esetben öten is). Menet közben szavakat csereberélnek, jelentéscsírákat, gondolatfoszlányokat, gurgulázó szavakat adnak-vesznek. És mivel mindkettejüknek (mindhár-muknak, mindnégyüknek, mindötüknek) egyenként más-más távolságok, más-más csendek és robajok vannak a fejében, egyikük sem hallja, mit mond a mellette haladó, de tisztábban hallja saját magát a szomszédja kivehetetlen mormogásában. Egy fenti hang születik így, amelyik barátainkat a megismerés felé viszi.

Dan Stanciu

A következő percekben

A következő percekben egy többfunkciós verbális objektumot építünk fel (egyik funkciója a közelség elhomályosítása lesz). Egy felszíni és egy mélyrétegből áll majd, melyek közé különféle kifejezésmódok ékelődnek, némelyikük érzelmesebb, mások inkább ismeretterjesztő jellegűek, de együtt valamiféle Wikipédiává állnak össze, mozgatható peronokkal mindenféle szempontból kezdő felhasználók számára, vagyis olyanoknak szólóan, akik még nem eléggé érettek, hogy egy némiképp szilárd ellenérvet fogalmazzanak meg.

Az objektum váza egy fordított tölcser alakját ölti majd, és zsizsik formájú locsolóautók hosszú sora árad majd kifelé belőle. Ezeknek a kinézetele percről percre változik majd, lehetővé téve számunkra, hogy szélbe szórjuk a pelyvát, ahogy ezt a tudományosság nyelvén mondani szoktuk, valahányszor arra utalunk, hogy nem nézven a lábunk elé véletlenül épp egy bimbózó glóriát tapostunk szét.

Visszatérve magára az objektumra, hozzátehetnénk még, hogy nem hasonlít egyetlen létező bejáráthoz sem, mindazonáltal valamelyes hasonlóságot mutat azokkal, amelyek az ortogonális tér, illetve a láthatatlan jelzők legutóbbi helyesírási reformja előtt léteztek. Abban a pillanatban, amint a megváltozott érzékelés kapui bezárultak, és a benti semmiségek zümmögése elhalkult, a tárgy, amelyről kezdetben beszéltem, élni kezd.

Néha háromfelé ágaztunk el, néha meg körre ágaztunk, de sohasem fordult elő, hogy ne lett volna valamilyen útmutatónk hozzá. Voltak már előzetes tapasztalataink: sokszor történt meg, hogy szűk sikátorokban tévedtünk el, amelyeket egy pillanattal korábban még számbavehetőnek ítéltünk, pontosabban olyanoknak, amelyek eloszlatják félelmeinket. E megmosolyogtató reveláció nyomán elhatároztuk, hogy nem tologatjuk tovább mozdonyunkat a régi síneken (amelyek úgyis csak a legunalmasabb állomásokon vezettek minket át), hanem új lendületet adunk neki, remélve, hogy egy szép napon elvisz minket oda, ahol csapattársainkkal találkozunk majd, akik készek mindent nulláról újrakezdeni. Vagy legalábbis arról a pontról, ahol annak idején elváltak útjaink, azon a napon, amit a Fenséges Kávés Napjaként ünneplünk azóta (s amelynek emlékére évente – és minden évben más helyszínen – egy új, színültig telt termoszt bontunk meg). Így járunk majd szerényen hozzá egy melegséget adó hagyomány éltetéséhez, amelynek kezdetei az idők hamvas homályáig nyúlnak vissza, amikor az első ihletett szimulánsoknak az az ötlete támadt, hogy szárnyak nélkül próbáljanak repülni, anélkül, hogy sejtették volna, hogy ez egy univerzális mánia megjelenéséhez vezet majd, amelynek fő célja élő húsbá vágni, minden habozás nélkül. Vagy ha valaki mégis ezt tenné, tétováságának acélból kell lennie.

Lankadatlanul és szégyen nélkül

Lankadatlanul és szégyen nélkül, ha már ilyenek vagyunk, csévéljük a naptárelenes vagy labirintuspárti gombolyagunk, nevezzék bárhogyan a képernyőt, amelyen látjuk, hogy kerekeink forognak. S ha már megnevezni támadt kedvük, próbálják meg leírni azt a réges-régi dimenziót, amelyik ott vergődik a dolgok alatt (mi magunk úgy hívtuk, „Umbrella”, mert vannak sötét oldalai), próbálják kitapasztalni, merre vezet önöket, ha lemondanak minden kottájukról, sikeres előadóművészi pályájuk végleges elhagyására készülődve. Igaz persze az is, hogy valójában nincsen semmi végleges, mert ezen a területen nincs olyan mély dolog, ami ne sülyedhetne el egyetlen felszínes pillantás nyomán.

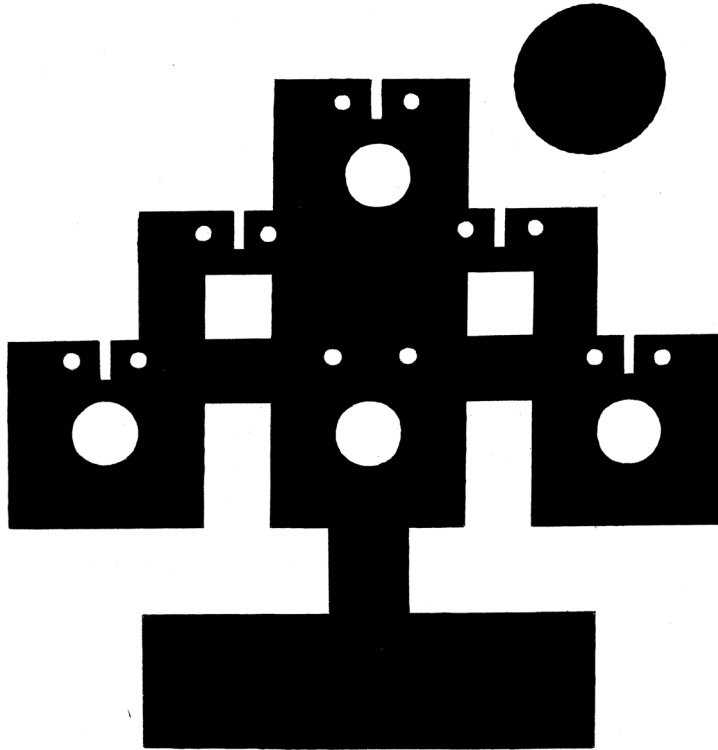
Jól felkészítettek bennünket, tehát folytattuk a dolgok félbeszakítását (épp csak a vidámság hiányzott hozzá). Néha annyira messze jutottunk a félbeszakítás anyagában, hogy immunissá váltunk a derűre, hiszen teljesen más dolgokat indított el bennünk, mint a vágyat arra, hogy másodszor vagy ezredszer is újjászülessünk, valamilyen tengeremélyi vagy őskori állatként, bár a másik (igaz, inkább csak névleges) lehetőség volna az, amelyik meghosszabbítaná az intim és a kimondott közötti ingadozást, minden elhangzott szónak egyfajta elszuttogott gyapot hangulatát kölcsönözve, amit egyes szemtanúk felszólításnak vehetnének arra, hogy alaposabban törölgessék meg szemellenzőiket (távol álljon tőlünk, hogy beismerjük azt, amit kényszer alatt vallottunk).

És íme, a rejtélyek gondozója most már más, nyitottabb szemekkel néz ránk, anélkül azonban, hogy újra afféle mihasznáknak gondolna minket, akiknek csak csínyeken jár az eszük.

És nem is lenne rossz most újratekdeni

És nem is lenne rossz most újratekdeni, mikor a végpont elérése bizonytalan, és megadni az esélyt a labirintusnak arra, hogy révbe juttasson minket, ha baj van. Végül is a legváratlanabb és legszűkösebb szögek is új perspektívákat nyithatnak, mindaddig, amíg a cikcakkvonal nem válik domináns ideológiává. Egyszerre előre és visszafelé, de anélkül, hogy bármiféle cselekvés az előrehaladást vagy visszavonulást jelentené, inkább csak egy első lépést valami felé, amit máshogyan kerekítettek le, és nem olyan kézzel, amelyik szokva van az ilyen foglalatosságokhoz, hanem ellenkezőleg, csupa bog és véraláfutás az egész, ami jól is áll egy rejtett eszköznek, amelyik nem ismeri saját kettősségének árát. A kettőből az egyik: vagy ott volt már kezdetben (és akkor mi értelme volt ott fontoskodnia a homályos dolgok közt?), vagy vége volt (és akkor mire kellettek neki a csipeszek?). Mint sejtethő, persze voltak közvetlenebb alternatívák is. Például az, hogy álljunk meg pár pillanatra a száguldás közben, üljünk le nyugodtan az út szélére, és várjuk meg, hogy az egész folyamat véget érjen. Aztán induljunk el újra, anélkül, hogy beindítanánk a riasztókat a kacsákban, s anélkül, hogy a látóhatár vonalát a szükségesnél jobban meghajlítanánk. Ez az egyetlen módja annak, hogy a 7,34-es (Bukarest–Delhi közti) autópályát ne lepjék el végleg a vizek.

Balázs Imre József fordításai

SZÁRNYALÓVÉLEMÉNY
KÜLÖNBŐSÉGEK (ACÉLSZOBORRAJZ)